

TÜRKİYE-YUNANİSTAN MÜLTECİ GERİLİMİ KAPSAMINDA AVRUPA MEDYASININ TÜRKİYE'YE BAKIŞI

Begüm OKTAY*

GİRİŞ

Mart 2011'den bu yana süren Suriye İç Savaşı neticesinde dört milyona yakın Suriye vatandaşı yurtlarını bırakıp sınır komşusu Türkiye Cumhuriyeti'ne göç etmiştir. 2019 sonlarında, Türkiye Cumhuriyeti göçmen politikasıyla tek başına baş edemeyeceğini gerekçe göstererek Avrupa Birliği ile sınırlarını açma kararı aldı. Bu gelişme Avrupa Birliği'nde bir krize neden olurken, Türkiye ile ilişkilerinde de gerilime sahne oldu. Bu durum, dördüncü güç adını verdiğimiz medyanın algı yaratmak ve karşı propaganda öne sürmek için kullanıldığı bir periyoda dönüştü. Günümüzde küreselleşme ve teknolojinin etkisiyle medya sektörü oldukça gelişmiş ve genişlemiştir. Dünya'nın bir köşesinde meydana gelen bir olayın dakikalar hatta saniyeler içerisinde tüm Dünyada duyulduğu günümüzde, Türkiye-Yunanistan sınırında meydana gelen göçmen izdihamı da dünya basınında geniş yankı bulmuştur.

Yunanistan, asırlar boyunca Osmanlı İmparatorluğu sınırları içerisinde bulunmuş, günümüz Avrupa Birliği üye-devletlerinden biridir. Avrupa tarafından felsefe, bilim ve sanat faaliyetlerinin doğduğu yer olarak nitelendirilen Helen Medeniyeti'nin devamı olarak görülmesi, Yunanistan'ın Avrupa Birliği içerisine dahil edilmesi ve korunması konusunda önemli bir faktör olmuştur. Tarihte yaşanan olayların yanı sıra, Yunanistan'ın bir Avrupa Birliği üye-devleti olması, kuşkusuz Avrupa devletlerinin yaşanan gerilimde kimin tarafında olacağını da açık bir şekilde gözler önüne sermektedir. Yaşanan olay hakkında gerçekleştirilen algı yönetimi faaliyetleri, lobicilik gibi

* Marmara Üniversitesi, Avrupa Araştırmaları Enstitüsü, Avrupa'da Siyasal İletişim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, E-posta: begumoktay96@gmail.com

etkili yolların yanı sıra, günümüzde medya aracılığıyla daha geniş kitlelerin etkilenebilmesine olanak sağlamaktadır. Kamu diplomasisinin de en önemli aktörlerinden olan medya sektörü, propaganda ve algı yönetimi faaliyetleri için karşı silah olarak kullanıldığında, kamu diplomasisi çalışmalarını etkisiz ve eksik hale getirebilmektedir. Bu durum ülkelerin itibar ve imajlarının korunması hususunda kritik bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye-Yunanistan sınırında meydana gelen göçmen izdihamının Avrupa basını aracılığıyla Avrupa halklarına nasıl servis edildiğini ve sözcüklerin, haber için seçilen fotoğrafların algı yaratmadaki önemini, bunun yanı sıra medya araçlarının yaşanan olayları kamuoyuna nasıl aktardığına değinerek Yunanistan, Güney Kıbrıs Rum Kesimi, Almanya ve Avusturya medyasının olaylara karşı tutumunu da inceleyeceğiz.

1. KAMU DİPLOMASİSİNDE MEDYANIN ÖNEMİ

Ülkenin sahip olduğu ekonomik gücü, iletişim kanalları, kültürel zenginlikleri onun dışarıya karşı oluşturduğu imajını tamamlayıcı unsurlardır (Bostancı, 2012, s.55). Bahsettiğim durumlar nedeniyle karşı tarafın elinde bulundurduğu medya gücüyle mücadele etmek ve stratejik olarak siyasal iletişim hamlelerini gerçekleştirmek için karşı tarafın medyasını iyi analiz etmek gerekmektedir.

Karşı tarafın koz olarak elinde bulundurduğu argümanların iyi analiz edilmesi, bunlara karşı argümanlar geliştirilebilmesi ve olumsuz algı faaliyetlerinin sonlandırılması için büyük önem taşımaktadır. Walter Lippmann'ın 1922'de *Public Opinion* (Kamuoyu) adlı eserinde ele aldığı "kitlelerin rızalarının üretilmesi" (ya da imalatı); bugün yine aynı amaçlarla, ancak daha sofistike strateji ve taktiklerle sağlanmaktadır (Çınarlı, 2013, s. 25). Önceki dönemlerde rıza üretimi, lobicilik, halkla ilişkiler faaliyetleri, kamu diplomasisi ve medya araçları ile sağlanıyordu. Tüm bu unsurlara ek olarak, günümüzde dördüncü güç olarak görülen medyanın teknolojik gelişmelerle birlikte yeni medya kavramını doğurması, tüm bu unsurların dijital platformlara geçiş yapması diplomasisinin de başka bir boyuta taşınmasını sağlamıştır.

Haberciliğin de dijital platformlara geçişi ile birlikte, kamuoyu bilgiye anında ulaşabilmekte ve birçok haber kaynağından bilgi alabilmektedir. Bu durum geleneksel medyanın önüne geçerek sosyal medyanın avantajları olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal medyanın yükselişi ile birçok haber

kurumu da haberlerini ve içeriklerini dijital ortamda yayınlamaya başlamış ve orada da okuyucu kitlesi elde etmiştir. Böylece kurumların dijital yayınları, siyasi gelişmelerin analizi ve habere dönüştürülmesi sürecinde algı yönetiminin gerçekleştirildiği önemli bir faktöre dönüşmüştür. Görsel basın, yazılı basın ve internetin diplomasiye dahil olması, kamuoyunun süreci yakından takip etmesine katkı sağlamış ve hükümetlerin yurt içi ve yurt dışındaki kamuoylarını kazanma gerekliliği diplomasiye bir yenilik getirmiştir (Aydemir, 2018, s.30).

2. TÜRKİYE-YUNANİSTAN SINIRINDA YAŞANAN GÖÇMEN GERİLİMİNE YUNANİSTAN VE GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİNDEKİ BASIN ORGANLARININ BAKIŞI

Yunanistan, yüzyıllarca paylaşılan ortak kültüre karşılık, Türkiye'nin belirli dönemler gerilim yaşadığı aynı zamanda komşusu olan bir Avrupa Birliği ülkesidir. Jeopolitik konumu, bakıldığında Asya'nın Avrupa Birliği'ne açılan sınır kapısı niteliğindedir. Yaşanan krizde Türkiye ile karşı karşıya gelen aktörlerin başında gelmektedir. Güney Kıbrıs Rum Kesimi, Kıbrıs Adası'nın güneyinde Rumların yaşadığı, Avrupa Birliği üyesi ülkedir. Güney Kıbrıs'ın Yunanistan ile din, kültür ve ideoloji birliği vardır. Bunu tüm siyasi gelişmelerde ve hatta Eurovision gibi kültür sanat faaliyetlerinde de görmek mümkündür.

Çalışmanın bu kısmında, Türkiye-Yunanistan sınırında yaşanan mülteci gerilimine Yunanistan ve GKRY basınının nasıl yaklaştığı örneklerle incelenmektedir. Yunan basınından Hellasnow, İefimerida, Greek Reporter, Ekathimerini, Dimokratia ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi basınından Cyprus Mail gazetelerinin internet sayfalarından örnekler alınmıştır.

2.1. HellasNow

Hellas Now, yeni medya platformlarında faaliyet gösteren bir yayın organıdır. Çok bilinen ya da her gün okunan bir yayın organı olmasa da, gerçekleşen olaylarda yaptığı paylaşımlar sosyal medyada bir çok Yunan ve Yunan destekçisi tarafından paylaşarak etkileşim almıştır.

“Sultan’ neden sınırları açıp Yunanistan'a şantaj yapıyor?” başlıklı, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ve hükümetinin aldığı kararda etkili olan kilometre taşlarının özetlendiği haberde (Hellas Now,

2020). Erdoğan'a 'sultan' benzetmesi yapılması dikkat çekiyor. Bunun nedeni, Türkiye Cumhuriyeti'nin Osmanlı İmparatorluğu'nun bir devamı olarak görülmesi ya da Recep Tayyip Erdoğan'a 'tek adam' benzetmesi yapılması olabilir. Bu söyleme, Ayasofya polemikinin ardından çıkan tepkilerde ve Doğu Akdeniz geriliminde yapılan haberlerde de yer verildiğini görmekteyiz.

28 Şubat 2020 tarihli bu haberde aynı zamanda Paris'teki Sciences Pol'da uzman olan Fransız siyaset bilimci Jana Jabbour'un, "Avrupa sınırlarının mültecilere açılmasıyla tehdit etmek, ek bir mülteci dalgasının kabus gibi bir senaryo olduğu Avrupa Birliği'ne baskı yapmanın çok etkili bir yoldur" yorumuna yer verilmiştir. Jabbour verdiği demeçte aynı zamanda "Türkiye'nin İdlib'deki tırmanışını sürdürmek için ne askeri ne de insan kaynakları var," ifadelerini kullanmıştır.

2.2. İfimerida

Merkez solu temsil eden yayın organı niteliğindeki İfimerida'da, 28 Şubat 2020 tarihli, "Müdahale Gücü Neden "sultan" mültecilere kapıları açar- "Panik İşareti", Batı'ya şantaj yapar?" başlıklı haberde (İfimerida, 2020), Erdoğan'a 'sultan' yakıştırması devam etmektedir.

Türkiye'nin Yunanistan sınırını açması ve mültecilerin Avrupa'ya geçişinin neden engellenmeyişinin özeti yer alıyor. Bir önceki haberde bahsettiğim hususlar bu haber için de geçerli olup, algı yönetimi konusunda büyük bir mesajdır. Bu durum asırlardır gelen Türk- Yunan problemlerinin de bir yansıması olarak değerlendirilebilmektedir. Halbuki yüzyıllardır birlikte yaşamış iki halkın birbirine bu denli negatif duygular beslemesi, kamu diplomasisi faaliyetlerinin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

2.3. Greek Reporter

Greek Reporter'da yayınlanan 5 Mart 2020 tarihli haberde, Erdoğan'ın propagandasına karşı dünyanın dört bir yanındaki tüm Yunanların Yunanistan'ı desteklemek için harekete geçtiği belirtiliyor (Greek Reporter, 2020). Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve Almanya'da yaşayan Yunan gruplarının, yaşadıkları topraklarda kamuoyunu Yunanistan lehine yönlendirmek için çalışmalar yaptıkları aktarılırken, Erdoğan'ın Avrupa Birliği'ne ve dolayısıyla Yunanistan'a şantaj yapmak için yoksul insanları kullandığı, bu insan gruplarını Yunanistan sınır bölgesinde kitleselleştirmek için dezenformasyon kampanyası başlattığı ifade ediliyor. Propaganda ve algı

yönetiminin gerçekleştirilmesinde kullanılan en etkili silah lobicilik faaliyetidir. Lobicilik faaliyetinin yürütülmesinde de diasporanın önemi tartışılmazdır. Yunan diasporasının Avrupa'daki faaliyetleri sonucunda, Avrupa halklarının Türklere bakış açısının olumsuz olması bu çerçeveden bakıldığında şaşırtıcı bir sonuç değildir.

Türkiye'de ise lobicilik faaliyetleri gelişmiş değildir. Bu nedenle uluslararası platformlarda haklılığımızı savunamamakta ve kendimizi kamuoyuna doğru bir şekilde anlatamamaktayız. Bu durum ise aleyhimize gerçekleştirilebilecek olası algı yönetimi faaliyetlerine karşı bizi savunmasız hale getirmektedir. Lobicilik illegal bir faaliyet olmadığı gibi, algı yönetmek için diasporanın etkisi de eklendiğinde; karşı taraftan çok, objektif bakan diğer dünya aktörlerinin de dikkatini çekmektedir. Günümüzde hükümetler ve lobiler, medyanın da etkisiyle fikirlerine ve kimi haklı görmek istediklerine bağlı olarak kamuoyunu kolayca şekillendirebilmektedirler. Kamu diplomasisinin önemi de burada karşımıza çıkmaktadır. Devletler kamu diplomasisi faaliyetlerini artırmalıdır.

2.4. Ekathimerini

8 Mart 2020 tarihli, “Erdoğan Yunanistan’ı Sınırları Açmaya Çağırıyor” başlıklı haber (Ekathimerini, 2020), Erdoğan’ın Kadınlar Günü etkinliğinde Yunanistan hükümetine seslenişini konu alıyor. Yunanistan’ın kapıları açması halinde mültecilerin Yunanistan’da kalmayacaklarını, diğer Avrupa ülkelerine doğru devam edeceklerini belirten Erdoğan’ın aynı zamanda “Neden kapıları açmıyorsunuz, geçmelerine izin ver ve kendini bu yükten kurtar” sözlerine yer verilmiştir.

Haberde kullanılmak için seçilen haber fotoğrafına haberin başlığı ile birlikte ele alındığında, haberlere göz gezdiren bir kişinin, haberin ön izlemesine bakarak Türkiye’nin Yunanistan’ı tehdit ettiğini düşünmesi kaçınılmazdır. Ne yazık ki kamuoyunun büyük bir kısmı, sadece haberin fotoğrafına ve manşette verilen yazılara bakarak bir kanaate varmaktadır. Bu durumun bilincinde olan medya mensupları ise algının şekillendirilmesi konusunda bu yöntemi çok kez kullanmışlardır ve bu teknik kullanılmaya devam etmektedir.

ekathimerini.com

Ülkelerin imajlarının şekillendirilmesindeki hususlar, yönetimi elinde bulunduran kişiler tarafından ele alındığında; ülke liderlerinin üslup ve beden diline dikkat etmesi gerektiği çok önemli bir faktördür. Haklı olunan bir konuda

dahi olsa konuşma sırasındaki yanlış söylemler, jest ve mimikler, kamuoyunda kişinin olumsuz algılanmasına açık hale getirebilmektedir. Önemli olan, bu hususların bilincinde olarak iç siyaseti etkileme çabasında dış siyaseti de değerlendirerek bir sonraki hamleleri tahmin edebilme ve bu tehditlere karşı önlem alabilme kabiliyetine sahip olmaktır.

2.5. Dimokratia

Merkez sağı temsil eden yayın organı Dimokratia, “Türkiye: 1000 komando ile Evros’taki gerginliği artırıyor” başlıklı haberinde Türkiye’nin 1000 komando ile sınır bölgesindeki gerilimi artırdığını öne sürüyor (Dimokratia, 2020). Haberde verilen fotoğrafta İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun da fotoğrafına yer verilmiştir. Burada çizilmek istenen imaj, Türkiye’nin sınıra asker yığarak sığınmacıları Avrupa Birliği sınırları içine girmeye zorlamasıdır.

Halbuki Türk hükümetinin bu konudaki tavrı, Avrupa’ya gitmek isteyen fakat yapılan anlaşmalar doğrultusunda Türkiye’de kalmak zorunda olan bireylerin artık burada zorla tutulmayacağı, istenildiği takdirde Türk sınırından geçerek Avrupa Birliği sınırlarına ulaşabileceklerine yönelik idi. Buna ek olarak, Türk askerinin müdahalesinin yanı sıra Yunan tarafının da müdahalesinin olduğu belirtilmelidir. Fakat Avrupa basınının Avrupa Birliği

içerisinde bulunan Yunanistan'ın kamuoyu bilgilendirmelerini esas alması ve bu noktada da medyanın etkisi, algının Türkiye aleyhine gelişmesine katkı sağlamaktadır. Böylece Avrupa milletlerinin, Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetlerinin eksikliği de göz önüne alındığında, Türkiye aleyhine hükümetlerin, hükümetlerin aracılığıyla yayın organlarının ve diasporanın yürütmüş olduğu algı operasyonlarından etkilenmiş olması beklenmedik değildir.

3. TÜRKİYE-YUNANİSTAN SINIRINDA YAŞANAN GÖÇMEN GERİLİMİNE ALMAN BASIN ORGANLARININ BAKIŞI

Bu bölümde Almanya'da en yüksek tiraj sahibi gazeteler arasında yer alan Bild ve Der Tagesspiegel'den iki haber örneğine yer verilmektedir. Bild aynı zamanda Avrupa'nın en büyük, dünyanın da üçüncü büyük tirajlı gazetesi olarak bilinmektedir.

3.1. Bild

05.03.2020 tarihinde Bild (2020) tarafından yapılan haberde Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sınır bölgesine Yunan güçlerine karşıt olarak 1000 polis gönderdiği belirtiliyor. Haber, bilgi doğruluğu açısından problem oluşturacak bir husus bulundurmaya da haber için seçilmiş fotoğraf, Türk polisi karşıtı bir algı oluşturulmaya çalışıldığını açıkça belli ediyor.

Haber için seçilen görselde bir göçmenin, polisin attığı sis bombası ve göz yaşartıcı gazdan kaçtığı görülüyor. Fakat haber fotoğrafçısının objektifine yansıyan bu görüntülerde göçmen genç Türk polisinden değil, Yunan polisinden kaçmaktadır. Haberlerde yer verilen fotoğrafın seçimi hiçbir zaman 'öylesine' değildir. Mutlaka bir anlam ve mesaj verme faaliyeti yürütülür.

Medya kuruluşları sadece halka haber verme işlevi yürütmez. Medya, yumuşak güç (*soft power*) kullanımının en temel aktörlerindendir. Haberde yer verilen görseller bireyin bilinçaltına etki ederek algının yönlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Algı yönetimi sürecinde bireyler, kendisine yöneltilen algı operasyonları doğrultusundaki iletiyi kendi fikirleri olarak benimsemektedir. Haberlerde yer alan görselin yanı sıra haberin içeriğini de analiz etmek haber bütünlüğünün sağlanması ve doğru analiz için önemli faktörlerdendir.

Yapılan haberde kamuoyuna iletilmek istenen mesaj, Türk güçlerinin göçmenlere saldırdığı ve Avrupa Birliği sınırlarına geçmeleri için göçmenlere baskı kurduğuna yöneliktir. Fakat bu husus, doğru değildir. Almanya'da yaşayan Türklerin oranının oldukça fazla olduğu düşünüldüğünde, Alman basınının yaptığı bu tarz haberlerin tepki çekeceği düşünülmektedir. Almanya'da ikamet eden Türklerin oradaki hal, tavır ve davranışları da Almanların gözündeki Türk imajını şekillendirmekte ve düşüncelerin negatifleşmesine neden olabilmektedir. Kamu diplomasisi faaliyetlerinin başarılı yönetilmesi, artırılması ve Türk diasporasının güçlendirilmesi faaliyetleri, Avrupa'da Türkiye aleyhine yapılan algı yönetimi faaliyetlerini

etkisiz kılabilmekte, hatta büyük ölçüde engelleyerek ülke imajının iyileştirilmesine katkı sağlayabilmektedir.

3.2. Der Tagesspiegel

Yayın hayatına Berlin’de başlayan ve günümüzde Almanya’nın en yüksek tirajlı üçüncü gazetesi olan Der Tagesspiegel’in 08.03.2020 tarihli haberinde Liberal Parti SPD’nin başkanı Norbert Walter- Borjans’ın yaptığı açıklamaya yer verilmiştir (Der Tagesspiegel, 2020). Parti başkanı, mülteci çocukların tehlikeli ve sağlıksız kriz ortamında zarar gördüklerini belirterek, ailesi olmayan 1000 adet yalnız çocuğun sınırdan geçirilmesini istemektedir. Haberde yer alan “yalnız çocuk” kavramı oldukça dikkat çekmektedir. Açıklamada bu ifadeye yer verilmesi, ailesi olan çocukların alınmak istenmediği anlamı taşımaktadır. Bu çerçevede açıklamanın özüne bakacak olursak, yalnız çocukların erken yaşta alınarak kültürel olarak asimile edilebileceği ve birer sadık Alman vatandaşı olarak hayatlarına devam edebilecekleri anlaşılmaktadır.

Aileleri ile birlikte yaşayan çocuklarda ise asimilasyonun tam anlamıyla gerçekleşemeyeceği bilinci ile sarf edilen bu sözler, iyilikten çok bir projenin

gerçekleşme arzusunu yansıttığını gözler önüne sermektedir. Bu durum, hiçbir devlet yararına olmayacak bir eylemi gerçekleştirmeye meyilli değildir olgusuna da atfı yapılmaktadır. Almanya böylece, kültürel bağlamda kendisine entegre olabilecek bireyler olarak en kolay yönlendirilen kitleyi, çocukları almayı uygun görmüştür. Bu kültürel entegrasyonun sorunsuz sağlanması içinse kimsesiz çocukları alma fikrini ortaya koymuşlardır.

4. TÜRKİYE-YUNANİSTAN SINIRINDA YAŞANAN GÖÇMEN GERİLİMİNE AVUSTURYA BASINININ BAKIŞI

Kronen Zeitung

Avusturya'da yayın hayatını sürdüren ve çok okunan gazeteler biri niteliğindeki Kronen Zeitung, Avusturya'da yayın hayatını sürdüren ve çok okunan gazeteler biridir. Aşağıda Türkçe çevirisi yapılarak çalışmaya dahil edilen 8 Mart 2020 tarihli, "Erdoğan'dan Yunanistan'a: 'Kapıları Aç'" başlıklı haber şöyledir:

Brüksel'de AB temsilcileri ile yapılacak bir toplantıdan bir gün önce Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türk-Yunan sınırındaki bir göç krizinde provoke etmeye devam ediyor. Erdoğan, ortak sınırdaki göçmenlerin diğer AB ülkelerine geçmelerine izin vermesi için Yunanistan'ı Pazar günü teşvik etti. Erdoğan pazar günü İstanbul'da Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle gerçekleştirilen bir organizasyonda Yunanistan'a seslenerek; 'Ey Yunanistan, bu insanlar sana gelip kalmayacak, sana gelip diğer Avrupa ülkelerine gidecekler. Neden rahatsız oluyorsun? Sen de kapılarını aç!' dedi. Erdoğan aynı zamanda komşu ülkeyi sert bir dille eleştirdi ve Yunanlıları, AB'ye ulaşabilen göçmenleri hukuka aykırı bir şekilde Türkiye'ye geri göndermekle, 'dövmekle', 'öldürmekle' ve onlara 'işkence etmekle' suçladı (Kronen Zeitung, 2020).

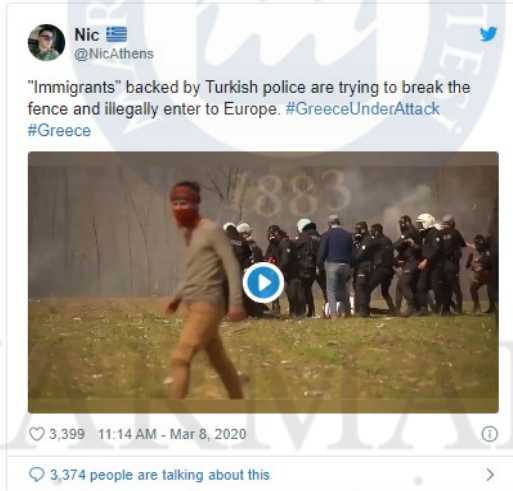
Aynı haberde, Erdoğan'ın çağrısına ilk tepkinin Avusturya'nın iç siyasetinden özgürlükçü Dominik Nepp'ten geldiğini ifade eden haberde; Nepp'in "Biz kapıları kapatıyoruz, sen de çeneni" sözlerine yer verilmiştir.

Haberin devamında ise Yunan medyasından alınan bilgiler doğrultusunda Türk tarafından göçmenlere sık sık göz yaşartıcı gaz kartuşları, sis ve sersemletici el bombalarının atıldığı iddia edilirken, yine Yunan televizyon kanalı Skai'ye gönderilmiş olan görüntülerde „Hızır/Ateş“ tipi zırhlı bir Türk sınır güvenliği aracının sınır çitlerini yıkmaya çalıştığı aktarılmıştır. Yunan kaynaklarından alıntılar okuyucularıyla paylaşan yayın kuruluşu, aktarılan bilgilerin bağımsız bir kaynaktan teyit edilemediğini de eklemiştir. Türk kaynaklarına da değinen yayın organı, Türk kaynaklara ulaşmasına rağmen Yunan kaynaklarına daha çok güvendiğini haberinde kullandığı kelime ve sözcüklerle ifade etmektedir. Bu durum, Türkiye- Yunanistan sınır bölgesinde yaşanan olayları sadece tek bir taraf açısından ele alarak halka servis etmek objektiflik ilkesinin günümüzde ütöpik bir algı olduğunu yeniden gözler önüne seriyor. Yapılması gereken ise, her iki taraftan da bilgiler elde ederek halka bilgi vermektir. Fakat buradaki husus, kimin haklı olduğunun halka yansıtılması değil, kimin haklı gösterilmek istenmesidir. Avusturya yayın

organının, Avrupa Birliği'ne dahil müttefiki Yunanistan lehine propaganda faaliyeti yürütmesi şaşırtılacak bir durum değildir. Süreç boyunca iki aktör; Türkiye ve Yunanistan, birbirlerini suçlamış ve kendilerine yöneltilen şiddet suçlarını reddetmiştir.

Haberin devamında Türk polisinin sınırı geçmek için mültecilere yardım ettiğine dair Twitter uzantılı bir video eklemiştir. Video ise bir Yunan milliyetçisinden alıntı yapılmıştır. Yunan vatandaşının paylaştığı video, #greeceunderattack hashtagi ile paylaşmış ve tweet incelendiğinde göçmenler sözcüğünün “göçmenler” olarak ifade edildiği görülmüştür. Burada bir ironi yapılmak istenmiş ve sınırı geçmek isteyenlerin göçmen veya mülteci değil, ‘Müslüman teröristler’ olduğuna dair bir propaganda faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Twitter'da bunun gibi birçok içerik mevcuttur. Burada önem arz eden, bir yayın organının taraflı bir şekilde gelişmeleri halka aktarmasıdır. Gerçekleştirilen eylem habercilikten oldukça uzak, algı yönetimi ve propaganda faaliyetidir.

Haberde yer verilen fotoğraflar

Kronen Zeitung, Yunan kaynaklarına değinmesine karşın, Türkiye'nin yıllardır içinde bulunduğu durumu objektif bir şekilde analiz ederek; "Türkiye, 2011 yılında başlamış olan iç savaşta Ankara'nın taraflardan biri olduğu Suriye'den yaklaşık olarak 3,6 milyon sığınmacı kabul etti. Son olarak savaşta durum yine tırmanmış ve yüz binlerce Suriyeli yine Türk sınırına doğru kaçmış. Ayrıca Türkiye'de, Afganistan'dan ve başka ülkelerden birçok sığınmacı ve başka göçmenler yaşamaktadır." ifadelerine yer vermiştir.

İncelenen bu haber, ülke liderlerinin söylem ve imaj konusunda dikkat göstermelerinin ne kadar kritik olduğunu gözler önüne sermektedir. Emir kipi kullanımı ile beraber seçilen haber fotoğrafı bir araya geldiğinde, Türkiye aleyhine büyük bir algı operasyonu yapıldığını söylemek yanlış olmaz. Basının objektifliği günümüzde ne yazık ki ütopyik bir beklentiden öteye geçememektedir. Bu nedenle habercilik, haber verme görevinden uzaklaşarak devletin ideolojik aygıtlarından biri haline gelmiştir. Konu karşı propaganda ve algı yönetimi olduğunda, habercilerin sözcükleri bir anda silaha dönüşür ve büyük kitlesel etkiler meydana getirebilir. Bu nedenle söylem ve eylemlere dikkat etmek günümüz dünyasında daha büyük önem arz etmektedir. Siyasal iletişim ve kamu diplomasisi bu nedenle günümüz liderlerinin iyice anlayıp asla vazgeçmemesi gereken hususları içerisinde

barındırır. Bu şekilde kameralar ve fotoğraf makineleri karşısında sergilenecek tutum ve davranış belirlenerek, karşı tarafa aleyhinde kullanılabilecek bir malzeme vermemek birinci amaç olmalıdır. Aksi halde görselde gördüğümüz gibi bir karşı propaganda eylemi gerçekleştirilebilmektedir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Algı yönetimi faaliyetlerinin sadece hükümetler tarafından fark edilmesinin yanı sıra, kamuoyunun da gelişmelerin doğru yorumlaması ve değerlendirmesi için medya okuryazarlığı büyük öneme sahiptir. Medyada verilen her bilgiye inanmamak ve doğru bilgiyi öğrenmek adına sürekli sorgulamak; kamuoyunun doğru ve akılcı bilgiye ulaşarak objektif değerlendirmeler yapabilmesine olanak sağlayabilmektedir. Ne yazık ki ülkemizde ve dünyada gelişen siyasi ve ekonomik gelişmelerin kamuoyuna ulaşmasını sağlayan medya sektörü, algı yönetiminin merkezi konumunda olduğundan habercilik objektiflik ve şeffaflık ilkelerini kaybetmiştir. İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında gelen Soğuk Savaş döneminde daha da kendisini hissettiren propaganda kavramı, günümüzde medyanın da dönüşüm geçirmesiyle geniş bir etki alanına sahip olmuştur. Türkiye, kamu diplomasisi ve lobicilik faaliyetlerini geliştirmeli ve özellikle Türkiye- Avrupa Birliği ilişkilerinin aleyhinde çalışan diasporaların etki alanlarının azaltılması çalışmalarına ağırlık vermelidir. Avrupa milletleri gözüyle Türkiye, anlaşmalarla Türkiye sınırları içerisinde ikamet eden sığınmacıları zorlayarak Avrupa Birliği sınırlarına sürüklemektedir. Yürütülen bu algı operasyonu, Yunanistan'ın saldırı altında olması gibi sözcük kalıplarıyla sosyal medya platformlarında da geniş yer bulmuştur. Diplomasi faaliyetleri çerçevesinde yıllarca sığınmacılara kapılarını açan Türkiye'nin diplomasi dilinin formallığına daha çok dikkat etmesi ve kendisini siyasal iletişim araç ve yöntemleri kapsamında geliştirerek Avrupa devletlerine kendini doğru bir şekilde ifade edebilmesi gerekmektedir. Aksi halde diasporaların, yabancı basın yayın organlarının ve hükümetlerin yaptığı açıklamalarla Türkiye aleyhine geliştirilen algı operasyonlarının gerçekleştirilmesi ve sonuç başarılı olmasının sonlandırılması pek mümkün görünmemektedir. Ülkemizde yeni gelişmekte olan siyasal iletişim alanında uzmanların yetiştirilmesi ve ülke menfaatlerine katkı sağlamasına olanak verilmesi, diğer halkların gözündeki Türkiye algısının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine büyük yarar sağlayarak Türk

milletin imajının değiştirilmesine yardımcı olacaktır. Bu hususların sağlanması Türkiye ve Avrupa Birliği ilişkilerinin kalkındırılmasında da büyük rol oynayacaktır.

KAYNAKÇA

- Aydemir, E. (2018). *Kamu Diplomasisi*, Kalkedon Yayıncılık.
- Bild (2020, Mart 5). *Türkei schickt 1000 zusätzliche Polizisten an die EU-Grenze*. 6 Mart 2020 tarihinde <https://www.bild.de/politik/ausland/politik-ausland/erdogan-erhoeht-druck-auf-eu-tuerkei-verlegt-1000-polizisten-an-die-eu-grenze-69215076.bild.html#fromWall> adresinden erişildi.
- Bostancı, M. (2012). *Kamu Diplomasisinde Medyanın Rolü ve Önemi*, Anahtar Kitaplar Yayınevi.
- Cyprus Mail (2020, Mart 9). *EU tells Turkey to pull migrants back from Greek border*. 12 Mart 2020 tarihinde <https://cyprus-mail.com/2020/03/09/eu-tells-turkey-to-pull-migrants-back-from-greek-border/> adresinden erişildi.
- Çınarlı, İ. (2013). *Stratejik İletişim Yönetimi*, Beta Basım.
- Der Tagesspiegel (2020, Mart 8). *SPD-Chef fordert rasche Hilfe für Flüchtlingskinder*. 10 Nisan 2020 tarihinde <https://www.tagesspiegel.de/politik/newsblog-zur-lage-in-griechenland-spd-chef-fordert-rasche-hilfe-fuer-fluechtlingsskinder/25599690.html> adresinden erişildi.
- Dimokratia (2020, Mart 6). *Τουρκία: Κλιμακώνει την ένταση στον Έβρο με 1.000 κομάντος*. 7 Mart 2020 tarihinde <https://www.dimokratia.gr/ellada/385922/toyrkia-klimakonei-tin-entasi-ston-evro-me-1-000-komantos/> adresinden erişildi.
- Ekathimerini (2020, Mart 8). *Erdogan calls on Greece to open its borders*. 10 Mart 2020 tarihinde <https://www.ekathimerini.com/250372/article/ekathimerini/news/erdogan-calls-on-greece-to-open-its-borders> adresinden erişildi.
- Greek Reporter (2020, Mart 5). *Phenomenal Mobilization by Greek Diaspora to Support Greece, Counter Erdogan's Propaganda*. 7 Mart 2020 tarihinde <https://greece.greekreporter.com/2020/03/05/phenomenal-mobilization-by-greek-diaspora-to-support-greece-counter-erdogans-propaganda/> adresinden erişildi.
- Hellas Now (2020, Şubat 28). *Γιατί ο «σουλτάνος» ανοίγει τα σύνορα και εκβιάζει την Ελλάδα*. 5 Mayıs 2020 tarihinde <https://hellas-now.com/o-soyltanos-anoigei-ta-synora-ekviazei-ti-dysi/> adresinden erişildi.
- İefimerida (2020, Şubat 28). *Κοσμος, 1 Mart 2020 tarihinde <https://www.iefimerida.gr/kosmos/giati-o-soyltanos-anoigei-tis-pyles-se-prosfyges-endeixi-panikoy-ekbiazei-ti-dysi> adresinden erişildi.*
- Kronen Zeitung (2020, Mart 8). *Erdogan an Griechenland: „Mach auch die Tore auf!“*. 10 Nisan 2020 tarihinde <https://www.krone.at/2113045> adresinden alındı.
- Özdağ, Ü. (2018). *Algı Yönetimi: Propaganda, Psikolojik Savaş, Örtülü Operasyon ve Enformasyon Savaşı*, Kripto Kitaplar.